

parochie heilig kruis
nuenen gerwen nederwetten

uitvaart liturgie

*Ze spraken met elkaar
over alles wat er
was voorgevallen.....*

Van harte welkom in deze kerk.

U bent hier vandaag om afscheid te nemen van iemand die is gestorven. In de uitvaartdienst voor uw familielid, vriend(in) of bekende staan we stil bij zijn of haar leven: we delen herinneringen, spreken onze dankbaarheid voor hem of haar uit en luisteren naar muziek en teksten die ons kunnen troosten en bemoedigen op onze weg verder.

Deze kerk hoort bij een gemeenschap van gelovigen die zich 'rooms-katholiek' noemen, dat wil zeggen: wij geloven dat de boodschap van Gods onvoorwaardelijke liefde voor iedere mens, in onze hele wereld zichtbaar en voelbaar mag worden.

In deze kerk is daarom iedereen welkom.
Ongeacht achtergrond, geloofsovertuiging of levenswijze.

Als u niet zo vaak in een kerk komt, dan zijn sommige gebruiken misschien nieuw voor u.

De voorganger zal die waar mogelijk toelichten en u uitnodigen om deel te nemen.

U bent daarin nooit verplicht, wel vrij, dat wil zeggen:
van harte **welkom**.

De opbouw van een uitvaartdienst

De verschillende elementen van een christelijk afscheid krijgen hun plaats en accent in de verschillende onderdelen van de viering:

1. Het leven van de overledene staat in onze vieringen centraal. In **herinneringen** die worden verteld, of via muziek en teksten. Daarbij gebruiken we ook symbolen: we steken bijvoorbeeld kaarsen aan rondom de overledene, die laten zien dat de liefde voor hem of haar sterker is dan dood en duisternis.
2. Behalve naar onze eigen woorden luisteren we ook naar Gods **Woord**, zoals ons dat is doorgegeven in de Bijbel. Vele mensen vóór ons hebben te maken gehad met leven en dood, verdriet en vreugde, en hebben daarin Gods liefdevolle aanwezigheid ervaren. Uit hun verhalen putten wij vandaag troost en kracht.
3. Onze verbondenheid met God en met elkaar vieren we ook door samen **Brood** te delen. Wij geloven in deze kerk dat Jezus Christus aanwezig is in brood en wijn, die teken zijn van Gods verbond met ons, mensen. In deze kerk is niemand van deze verbondenheid uitgesloten.
4. Aan het einde van de viering nemen we **afscheid**. We spreken een laatste afscheidswoord of lezen een gedicht, en we geven voor het laatst onze zegen over het leven van de overledene. Dat doen we met water, dat verwijst naar nieuw leven; en met wierook, waarmee we de lof toezwaaien voor alles wat hij of zij deed en was.

Er zijn verschillende vormen van vieringen mogelijk.

In een *eucharistieviering* wordt het brood door een priester geconsacreerd (gewijd). In een *woord- en communieviering* wordt dit gewijde brood uitgedeeld door een pastoraal werker. Het is ook mogelijk om voor de overledene te bidden, zonder deze rituelen: dat gebeurt in een *gebedsdienst*.

1. Herinneringen

Begroeting en zegening bij de ingang van de kerk

Muziek bij het binnenkomen

Welkom

Herinneringen

Aansteken van de kaarsen

Waar woorden tekortschieten, kunnen symbolen soms veel zeggen. Licht is een symbool dat in onze kerk dikwijls gebruikt wordt op belangrijke momenten in ons leven: met de doopkaars, de trouwkaars en de kaarsen naast de kist bij de uitvaart.

Een kaars is symbool van het licht, dat schijnt in onze soms donkere wereld. Licht kan een baken zijn waarop we ons oriënteren.

De Paaskaars is een symbool van de opstanding van Jezus Christus, een mens die gestorven is en die God heeft doen opstaan op de derde dag. Zo is het licht van de paaskaars het symbool van de overgang naar een nieuw leven.

Wij ontsteken de Paaskaars, het symbool van Christus.

Wij doen dat vanuit ons geloof dat het licht de duisternis overwint en dat het leven sterker is dan de dood.

En wij branden ook deze kaarsen, ontstoken aan de Paaskaars en zo tekenen van het licht dat God aan..... nu wil geven, tekenen van het eeuwig licht waarin zij/hij vanaf nu mag leven. We zwaaien er onze lof en onze dankbaarheid mee toe, en zeggen dat wij dat licht op onze beurt zullen doorgeven, opdat zij/hij mag weten dat haar/zijn leven niet tevergeefs is geweest.

Gebed om ontferming I

- V: Elk mensenleven is getekend door goedheid en door tekorten. Bij het begin van deze viering willen wij dan ook aan God en aan elkaar om vergeving vragen voor wat verkeerd ging.
- V: Wij hebben elkaar veel meer nodig dan we laten blijken.
Wij hebben elkaar veel meer te bieden dan we gewoonlijk geven.
Wij hebben elkaar veel meer te zeggen dan we meestal uitspreken.
Vergeef ons, Heer.
- A: Heer, wij vergeven elkaar,
zoals Gij dat aan ons gedaan hebt.**
- V: Wij kunnen elkaar veel meer troosten dan we beseffen.
Wij kunnen elkaar veel meer danken dan we vermoeden.
Wij kunnen elkaar veel meer steunen dan we tot nu toe deden.
Vergeef ons, Heer.
- A: Heer, wij vergeven elkaar,
zoals Gij dat aan ons gedaan hebt.**
- V: We zouden elkaar veel meer kunnen aanmoedigen in het goede. Wij zouden elkaar veel meer kunnen bewonderen in het schone. Wij zouden elkaar veel meer kunnen helpen in het moeilijke. Vergeef ons, Heer.
- A: Heer, wij vergeven elkaar,
zoals Gij dat aan ons gedaan hebt.**
- V: Moge de barmhartige God zich over ons ontfermen, ons omringen met bemoediging en vergeving en ons zo vrede geven.
Amen.

Gebed om ontferming II

- V. God, goede Vader,
Gij zijt een God van hoop en vertrouwen.
Toch tasten wij vandaag in ons verdriet
naar tekenen van uw zorgende liefde.
Sta ons bij in onze ontredde-ning en pijn.
- A. **Heer, ontferm U over ons.**
- V. God, goede Vader,
Gij zijt een God van goedheid en tederheid.
Wij bidden om vertroosting nu wij treuren
om het heengaan van
die onvergetelijk voor ons is.
- A. **Christus, ontferm U over ons.**
- V. God, goede Vader,
wij worden overrompeld door eigen verdriet.
Laat niet toe dat wij erin verstikken of
dat wij verblind voorbijgaan aan het leed
van anderen onder ons.
- A. **Heer, ontferm U over ons.**
- V: Moge de God van liefde dicht bij ons zijn,
ons omringen met troost en warmte
en ons zo bemoediging geven.
- Amen.**

Gebed om ontferming III

- V. Wij zijn hier allemaal met onze eigen gedachten.
Ieder van ons denkt aan,
aan wie zij/hij geweest is:
een mens, dicht bij ons.
Maar een mens is ook maar een mens,
dat wil zeggen: geen mens is volmaakt,
wij niet en ook niet.
- V. Kom haar/hem tegemoet, God
neem haar/hem op in uw vrede
en geef haar/hem eeuwig leven bij U.
Daarom bidden wij:
- A. **Heer, ontferm U over ons.**
- V. Vergevende God,
U houdt van ons mensen,
U neemt ons zoals wij zijn,
U neemt ons om wat wij doen.
Daarom bidden wij:
- A. **Christus, ontferm U over ons.**
- V. Voor U, God, zijn wij allen de moeite waard.
Waak over ons,
waak over onze overledenen
en neem hen op in uw en onze eeuwigheid.
Daarom bidden wij:
- A. **Heer, ontferm U over ons.**

Heer ontferm U / Kyrie

Heer ontferm U	Kyrië eleison
Christus ontferm U	Christe eleison
Heer ontferm U	Kyrië eleison

2. Dienst van het woord

Eerste lezing of gedicht

Tussenzang

Tweede lezing

Overweging

Ophangen van het gedachteniskruisje

Evt. muziek

Voorbede

- V. Laat ons (zingend) bidden...
- a. A. Heer onze God, wij bidden U: verhoor ons
- b. A. Heer ontferm U, Heer ontferm U, Heer ontferm U
- c. A. Keer U om naar ons toe;
keer ons toe naar elkaar
- d. A. O Heer hoor naar mij, o Heer hoor naar mij,
als ik roep, antwoord mij.
O Heer hoor naar mij, o Heer hoor naar mij,
kom en luister naar mij
- e. A. Heel het duister is vol van luister door uw licht
de nacht is als de dag, net zo helder

3. Dienst van de tafel

Klaarmaken van de altaartafel

Collecte en eventueel uitdelen van de gedachtenisprentjes

Muziek of zang

Tafelgebed I

V. De Heer zal bij u zijn.

A. **De Heer zal u bewaren.**

V. Verheft uw hart.

A. **Wij zijn met ons hart bij de Heer.**

V. Brengen wij dank aan de Heer onze God.

A. **Hij is onze dankbaarheid waardig.**

God van ons leven, met alle eerbied noemen wij uw naam, die Gij gegeven hebt aan al wat leeft en ademhaalt. De hemel en het land, het licht van deze dag, en ook wijzelf God, zijn er dankzij U, die al van ons mensen houdt nog voor wij zijn geboren.

Wij noemen u van harte onze God en Vader. Gij, die doet wat Ge zegt en ons in leven houdt, die naar ons zoeken blijft tot Gij ons in den vreemde vindt, omwille van uw Zoon, de eerste van ons allen. In stad en land, in mensen en machten, in levenden en doden wordt Gij vermoed en uitgesproken, tot deze aarde eens de stad van vrede is, het nieuwe Jeruzalem, waar alle leed geleden is en al ons kwaad vergeten.

Luister dan ook als wij U zegenen God en zeggen zonder einde:

Heilig, heilig, heilig de Heer,
de God der hemelse machten.

Vol zijn hemel en aarde van Uw
heerlijkheid, Hosanna in den hoge,
Gezegend hij die komt in de
Naam des Heren,
Hosanna in den hoge.

Sanctus, sanctus, sanctus

Dominus Deus Sabaoth

Pleni sunt caeli et terra
gloria tua. Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit
in nomine Domini.

Hosanna in excelsis.

Heer, onze God, U bent heilig en goed en zó bekend met ons, zo geloven wij, dat onze namen staan geschreven in uw hand.
Geen mens zult U vergeten, dankzij Jezus Christus, de Zoon van uw genade, die U hebt voortgebracht en uitgezonden om tranen te drogen van mensen die geslagen zijn, om het hart te helen van mensen die gebroken zijn, om brood te worden voor vandaag en de vrede zelf te zijn.

**Wij danken U dat Hij ons ruimte geeft en vrijheid schept.
Wij danken U dat Hij dé Naam geworden is voor heel ons leven ten einde toe.**

Want in de nacht dat Hij zijn leven gaf,
nam Hij brood in zijn handen, Hij zegende U, brak het
en gaf het aan zijn leerlingen met de woorden:
"Neemt en eet hiervan gij allen,
want dit is mijn Lichaam, dat voor u gegeven wordt."
Ook nam Hij de beker, zegende U weer,
en gaf hem aan zijn leerlingen met de woorden:
"Neemt deze beker en drinkt hier allen uit,
want dit is de beker van het nieuwe altijddurende Verbond,
dit is mijn Bloed
dat voor u en alle mensen wordt vergoten
tot vergeving van de zonden.
Blijft dit doen om Mij te gedenken."
**Heer, bevrijd ons,
U die ons hebt verlost door uw kruis en verrijzenis.**

Goede God, zo gedenken wij Hem die weet wat lijden is
en de dood heeft gezien - maar die U hebt opgewekt
en een Naam hebt gegeven hoog boven alle namen:
Jezus de Heer is Hij, uw rechterhand.
En tot Hij komt, verkondigen wij Hem
door deze beker van het leven
en door dit Brood dat wordt gedeeld.
Wij bidden U: zend dan uw Geest in ons
die over deze wereld gaat en maak ons tot mensen
die recht doen om gerechtigheid;

maak leven en welzijn toch groter en sterker
dan oorlog en dood; en laat ons mensen zijn
die woningen bouwen voor Uw stad van vrede;
breek het geweld in ons en breng ons thuis bij U
uit kracht van Hem, de mensenzoon, hier in ons midden.

**Dan zal Uw naam geheiligd zijn op aarde
en komen zal Uw koninkrijk, door Hem en met Hem
in kracht en geest tot in eeuwigheid. Amen.**

Nu volgt de communieritus op p. 25

Tafelgebed II

- V. De Heer zal bij u zijn.
A. **De Heer zal u bewaren.**
V. Verheft uw hart.
A. **Wij zijn met ons hart bij de Heer.**
V. Brengen wij dank aan de Heer onze God.
A. **Hij is onze dankbaarheid waardig.**

Heilige Vader, barmhartige God, om recht te doen aan uw heerlijkheid, om heil en genezing te vinden zullen wij U danken, altijd en overal door Christus onze Heer.

Bij Hem vindt de wereld redding;

Hij is het leven van alle mensen,

Hij is de verrijzenis van de doden.

Door wie de engelen, die vol vreugde staan voor uw troon,

U aanbidden, Koning in majesteit.

Laat nu ook onze stemmen meeklinken in dit koor, wij smeken U –

en dat ook onze hulde wordt gehoord

als U ter eer dit lied wordt aangeheven:

Heilig, heilig, heilig de Heer,
de God der hemelse machten.

Vol zijn hemel en aarde van Uw
heerlijkheid, Hosanna in den hoge,

Gezegend hij die komt in de

Naam des Heren,

Hosanna in den hoge.

Sanctus, sanctus, sanctus

Dominus Deus Sabaoth

Pleni sunt caeli et terra
gloria tua. Hosanna in excelsis.

Benedictus qui venit

in nomine Domini.

Hosanna in excelsis.

Heer, onze God, hoe wonderlijk zijn de wegen die U met ons gaat:

Gij roept ons aan de dag uit de duistere nacht van het niets,

Gij geeft ons een naam en roept ons om mens te worden,

om zoekend en tastend te komen op het spoor van het leven.

Wij danken U, dat Gij ons van in den beginne vergezelt en tot elkaar

brengt, van vreemden tot vrienden maakt, een levend antwoord op elkaars vraag naar geluk.

Wij danken U, dat Gij ons voorgaat en het licht wilt zijn onderweg,

van de woestijn naar een land waar verkwikkend water is
en brood voor alleman:

In woorden van belofte bij monde van profeten.

Wij danken U, dat Gij ons de weg ten leven hebt gewezen in Jezus van
Nazareth, die nieuwe Adam, nieuwe Mozes heet,
die onze weg is gegaan, onze weg is geworden.

**Wij danken U, dat Hij ons vergezelt,
op het spoor brengt van uw verhaal met mensen;
dat Hij de Schriften openlegt
en ons laat zien dat sterven leven is
en leven delen.**

Wij danken U en bidden U: heilig deze gaven, brood en wijn,
waardoor wij ons het leven van Jezus herinneren.

Op de avond voor zijn dood, nam Hij het brood, zegende uw Naam in
dankzegging, brak het, en deelde het rond met de woorden:

‘Neem en eet hiervan, gij allen.

Dit is mijn lichaam voor u.’

Zo nam Hij ook de beker, U dankzeggend, en gaf hem zijn vrienden met de
woorden:

‘Drinkt allen hier uit.

Want dit is het nieuwe verbond in mijn bloed,

dat voor u allen vergoten zal worden

tot vergeving van zonden.

Blijf dit doen tot mijn gedachtenis.’

Verkondigen wij het mysterie van ons geloof:

**Als wij dan eten van dit brood en drinken uit deze beker,
verkondigen wij de dood des Heren, totdat hij komt.**

Wij bidden U: open ons hart voor Hem

en breng ons van Jeruzalem naar Emmaus;

open onze ogen voor de vreemdeling in wie de Schriften opengaan

en vervul ons van het geheim van het leven,

dat gelegen is in zijn kruis, in zijn dood, de poort tot het leven.

Laat zijn Geest ons maken tot getuigen van uw trouw aan mensen;
dat wij het leven liefhebben en de aarde tot nieuw land maken;
waar het brood wordt gebroken tot voedsel voor iedereen
en de beker rondgaat tot ieders vreugde;
waar mensen en volkeren elkaar bij name noemen
en de vredeshand reiken;
waar het duister van de dood verdwijnt
in het licht van de dag,
en wij U dankzeggen om alles wat Gij voor ons zijt,
door Christus onze Heer.

**Door Hem en met Hem en in Hem
zal uw Naam geprezen zijn,
Heer onze God, almachtige Vader
in de eenheid van de heilige Geest,
hier en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen.
Amen.**

Nu volgt de communieritus op p. 25

Tafelgebed III

V. Het brengt je uit je gewone doen
als een mens niet langer
een belofte is
maar een herinnering,
een naam zonder handen,
een pijnlijk heimwee
naar een land van nabijheid
van samen lachen en samen huilen op z'n tijd.

A. **Wat blijft er nog te zeggen over
tot haar/hem die niet meer hoort...
misschien wel begrijpt:
alles begrijpt nu
zonder woorden.**

V. Zeg maar: "tot ziens",
op hoop van zegen,
ook wij delen jouw mensenlot.
God, als een verlangen en een belofte
onder ons aanwezig,
zeg nog eenmaal dat woord van welkom
uitgesproken bij haar/zijn geboorte:
"Jij mag er zijn zoals je bent."
Herhaal nog eens dat woord van toen:
"Je bent mijn beeld, mijn gelijkenis."

A. **God, geef uw naam aan dit gebeuren,
want in mensentaal
is er geen woord
dat recht doet aan ons leven
en dat toekomst heeft.
Geef uw naam aan deze dood,
want het is zo troosteloos
dat zij/hij hier niet meer komt.**

**Geef uw naam aan haar/hem die ons ontgaat,
die, uit onze tijd gevallen
toch een stuk is van ons hart**

**Geef uw naam, God, aan ons samenzijn
zoals Jezus van Nazareth
Zijn naam gegeven heeft
aan deze maaltijd.**

- V. Op de laatste avond van zijn leven
was Hij samen met Zijn vrienden.
Hij deelde met hen het mensenlot
en bracht God – Zijn en onze Vader –
aanwezig te midden van mensen.
"Jullie zijn zoals ik," zei Hij.
"Zo wil ik voor altijd bij jullie zijn."
Bij die woorden nam Hij brood,
zegende het en gaf het hen.
Hij zei: "Dit ben ik: brood ten leven,
zo geef ik mijn leven aan jullie."

Hij nam ook een beker, vulde die met wijn
zegende die en liet hem rondgaan.
Hij zei "Ook dit ben ik, dit is mijn bloed,
levenskracht voor ieder die het drinkt
en doorgeeft aan iedere ander.
Zo wil ik bij jullie zijn voor altijd.
Zo, met brood en wijn,
met Mijn Lichaam en Bloed,
ben ik bij jullie als jullie dit doen
en aan Mij denken."
Daarom breken wij dit brood
en delen wij ons leven:
om God te herkennen
die er was voor ons, die is met ons,
en die zal zijn na ons.

- A. **Stort daarom uw geest
in ons bedroefde hart
om te verwarmen wat is verkild;
om weer soepel te maken
wat dreigt te verharden;
en levend wat nu is versteend.**
- V. Nemen wij dan van dit brood
om met elkaar te delen
het leven dat Hij geeft,
en zo ook de herinnering te delen
aan het leven van
- Zij/hij mag nu aanzitten aan de tafel van de Heer
en leven in Zijn eeuwige licht.

Nu volgt de communieritus op p. 25

Communiegebed I

- V. Wij hebben dit brood hier op tafel gezet.
Mensen van alle tijden hebben dit brood beleefd
als licht in hun duisternis.
Want in dit brood wisten zij Jezus aanwezig, liefdevol nabij,
in Hem wisten zij de duistere krachten die ons gevangen houden,
overwonnen: de dood ontmanteld en ontkracht.
- A. **Christus is verzezen:
door Hem mogen wij leven
en brood delen dat ons sterkt.**
- V. Met dit brood hebben velen zich gevoed
om sterk te staan in dit leven,
om stand te houden te midden van verdriet en tegenslag,
om te delen in de kracht
van Jezus' leven, sterven en verrijzenis.
- A. **Christus is verzezen:
door Hem mogen wij leven
en brood delen dat ons sterkt.**
- V. Bij hen sluiten wij ons aan, bij die mensen van alle tijden:
bij onze ouders, onze vrienden, onze dierbare doden.
Bij hen sluiten wij ons aan,
want ook wij willen een glimp opvangen van het licht,
ook wij willen de glans van de verrijzenis zien
en het brood ten leven ontvangen.
- A. **Christus is verzezen:
door Hem mogen wij leven
en brood delen dat ons sterkt.**
- V. Wij danken U, God, voor Jezus Christus,
voor zijn overgave aan ons in leven, lijden en sterven.
Wij danken U, dat U hem niet alleen gelaten hebt

in de zwarte nacht van de dood.
Wij danken U voor zijn Lichaam, dit brood,
vervuld van Geest-kracht tot verrijzenis.
Maak ons ontvankelijk dit brood te ontvangen en sterk ons,
want wij hebben U nodig
om zonder onze dierbare, met ons verdriet, verder te gaan.

**A. Christus is verzezen:
door Hem mogen wij leven
en brood delen dat ons sterkt.**

V. Laat ons delen in de verrijzenis van Christus:
in die geestkracht die leven doet bloeien
tot in de uithoeken van de aarde,
tot in het verborgen verdriet van mensen zoals wij.
Maak ons meer mens, voor U en voor elkaar:
krachtig in het licht, niet bang meer voor morgen,
mensen van God, goed voor elkaar.

**A. Christus is verzezen:
door Hem mogen wij leven
en brood delen dat ons sterkt.**

V. Meer hebben wij te vragen dan onze woorden kunnen zeggen.
Alles wat ons beweegt, brengen wij daarom samen
met de woorden die Jezus ons geleerd heeft:

Nu volgt de communieritus op p. 25

Communiegebed II

- V. Gij, Ene, door alle tijden
gezien, gevierd als bron van leven,
gezocht, vermoed tot voorbij de dood –
van wie we vol zijn zonder het te weten,
die wij noemen met dierbare namen:
Vader, Liefde, Leven, Trouw,
een hemel van geluk waarnaar wij uitzien.
Gij, tot wie wij roepen als wij in nood zijn,
als alles wijkt in een diepe nacht –
Gij hebt U laten zien in Jezus van Nazareth.
- A. **God, U kent ons ten diepste en ons hart ligt voor U open.
Daarom vragen wij U:
doordring ons met uw liefde en troost.**
- V. Hij keek om naar iedere mens,
iedereen had hij lief en droeg hij op handen.
Hij keek naar bloemen en naar vogels,
hij wees op de bomen en leerde ons:
al verliezen ze hun bladeren en staan ze naakt in de winter,
ooit komt weer de lente en dan botten ze uit.
- A. **God, U kent ons ten diepste en ons hart ligt voor U open.
Daarom vragen wij U:
doordring ons met uw liefde en troost.**
- V. Hij is gestorven en begraven,
maar zoals Jezus voelde voor het leven
en vertrouwd was met U,
had de dood geen vat op Hem.
Daarom gedenken en vieren we Hem,
nu we naam willen geven aan onze hoop en ons vermoeden:
dat alle leven hangt aan God die Liefde is,
dat Hij niets en niemand laat vallen.

- A. **God, U kent ons ten diepste en ons hart ligt voor U open.
Daarom vragen wij U:
doordring ons met uw liefde en troost.**
- V. Laten we daartoe bidden zoals Jezus deed,
met die oude vertrouwde woorden:

Nu volgt de communieritus op p. 25

Communiegebed III

- V. In ieder huis
staan een tafel en stoelen:
huiselijke kring
van eten en drinken,
van geven en nemen,
van delen in elkaars lief en leed.
Ook hier staat zo'n tafel, gedekt met brood.
Het is uw tafel, God,
waar U ons vandaag samenbrengt
nu wij afscheid nemen van
- A. Wees ons nabij
in ons verdriet,
in vragen en vertwijfeling,
in ons zoeken naar een antwoord dat zich niet vinden laat.**
- V. God, hier samengebracht rond uw tafel
herinneren wij ons
dat wij allemaal uw kinderen zijn.
Ook was een mens naar uw hart,
die nu bij U thuis mag komen.
Maar was ook een mens van wie wij hielden,
die een stuk was van ons leven
en daarop blijvend haar/zijn afdruk achterliet.
Daarom ook, God, kost het ons moeite
haar/zijn leven aan U terug te geven.

- A. **Wees ons nabij,
in ons verlangen naar geborgenheid.
Houd ons staande nu wij wankelen
op de grens van leven en dood.**
- V. Maar ondanks alles, God:
ondanks de vreugde, die werd tot verdriet,
ondanks het samenzijn, dat scheiding werd,
zeggen wij U dank.
Wij begrijpen nu de woorden die Jezus sprak:
zijn belofte van een eeuwig geluk,
de verwachting van een weerzien
dat geen verdriet meer kent, geen scheiding en geen sterven.
Woorden, door Hem gesproken, door Hem geleefd
ten einde toe.
Lichtpuntjes in het donker:
uitzicht, waar geen uitzicht leek.
- A. **God, wij danken U voor Jezus,
die in ons verdriet en onze onmacht
uitzicht biedt op geluk
dat ooit, eeuwig duren zal.**
- V. En hier God, rond deze tafel
vieren wij die belofte, door Hem gedaan.
Vandaag voelen wij verbondenheid
tot over de grenzen van de dood heen.
En daarom durven wij het aan tot U te bidden
met de woorden van Jezus zelf:

Nu volgt de communieritus op p. 25

Communieritus

- A. Onze Vader, die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw rijk kome.
Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood,
en vergeef ons onze schuld zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven,
en leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Want van U is het koninkrijk, en de kracht en de
heerlijkheid, in eeuwigheid. Amen.

Ofwel:

- A. Onze Vader, die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw rijk kome,
Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood,
en vergeef ons onze schulden zoals ook wij
vergeven aan onze schuldenaren,
en breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van het kwade.
Want van U is het koninkrijk, en de kracht en de
heerlijkheid, in eeuwigheid. Amen.

Lam Gods

Lam Gods, dat wegneemt de
zonden der wereld,
geef hen de rust

Lam Gods, dat wegneemt de
zonden der wereld,
geef hen de rust.

Lam Gods, dat wegneemt de
zonden der wereld,
geef hen de eeuwige rust.

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi,
dona eis requiem.

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam

Uitnodiging tot de communie

Breken en delen:

zo kwetsbaar, zo goed
wilde Jezus zijn met ons.

Daarom breken wij dit brood – Zijn leven, ons leven –
opdat wij delen in elkaars leven
in Zijn naam.

Communie

Muziek of zang

4. Dienst van het afscheid

(eventueel):

Gezegend bent U, omwille van Maria:
altijd moeder, altijd zorgend
voor ons en voor allen die ons zijn voorgegaan.
Laat haar nu ten beste spreke voor,
laat haar nu voor zorgen.
Zo bidden wij samen tot haar,
met de woorden van het aloude gebed:

Wees gegroet Maria,
vol van genade. De Heer is met U.
Gij zijt gezegend onder de vrouwen
en gezegend is Jezus, de vrucht van uw schoot.
Heilige Maria, moeder van God, bid voor ons, zondaars,
nu en in het uur van onze dood. Amen.

Zegen ten afscheid

met eventueel gezongen:

*Niemand leeft voor zichzelf, niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer: aan Hem behoren wij toe!*

Zegen ten afscheid I

Om de laatste eer te brengen aan deze mens,
om recht te doen aan haar/zijn leven en sterven
staan wij hier rondom haar/zijn dode lichaam.
Wij houden onze ogen gericht op Jezus Christus,
en wij spreken uit, in tastend geloof,
dat dit het einde niet is,
dat God een God van levenden is.

Meer dan haar/zijn lichaam is ons haar/zijn naam gebleven
en die naam spreken wij hier uit
met eerbied en genegenheid:

En wij bidden:

Eeuwige, herinner U haar/zijn naam
die zij/hij van mensen heeft ontvangen
en waarin zij/hij gekend wordt ook al is zij/hij gestorven,
de naam die Gij geschreven hebt in de palm van Uw hand.

Ten teken van onze hoop
dat bij God geborgen is
zegenen we haar/zijn lichaam,
en besprekelen het met het water
waarmee zij/hij ook eens is gedoopt.

....., ik zegen je met water, het symbool van leven.
Het herinnert aan je doop.
Moge de Heer nu in jou voltooien
wat Hij die dag in jou begon:

† (zegening met water)
in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

....., ook je lichaam was een vlam van Gods Geest hier op aarde.
Wij zwaaien je de lof toe,
en zoals deze rook opstijgt naar de levende God,
zo gaan onze gedachten en gebeden met jou mee.

† (zegening met wierook)

De Heer zegt:

"Ik ben de opstanding en het leven.
Zij die in mij geloven, zullen leven, ook al zijn ze gestorven.
Een ieder die leeft en in mij gelooft,
zal in eeuwigheid niet sterven."

Mogen engelen optillen
uit haar/zijn bestaan hier op aarde,
en begeleiden naar die plek van rust en vrede:
Licht van Licht. Liefde.

We zullen haar/hem

bij een begrafenis:

neerleggen in de geopende aarde

bij een crematie:

toevertrouwen aan de warmte van het vuur;
in de handen van de levende God.

Onder de zegen van de almachtige:

† Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.

Zegen ten afscheid II

Wij moeten nu afscheid nemen van

Wij zijn met haar/hem meegegaan tot aan de grens van het leven.

Gegaan tot waar wij kunnen:

aan de grens van het Licht staan wij;

en in het zicht van de dood herinneren wij ons de oude woorden:

dat het leven bij ons sterven wel verandert

maar niet wordt weggenomen:

dat niets en niemand verloren gaat.

Zielsverbonden zijn we met,

die ons in leven en dood zo dierbaar was

en is en zal blijven.

Verbonden zijn wij ook met elkaar

en met alle levende wezens, klein en groot:

met vogels en vissen,

velden en bossen;

met het land en de zee:

met al wat is en verandert,

dag en nacht,

en eindeloos komt en gaat

- verwacht, onverwacht -

gedragen, geboren, gewiegd in liefde.

Daarom,,

met heel ons hart

mogen we jou danken en zegenen

voor jouw leven temidden van ons.

Dat doen we met de symbolen waarmee zovelen vóór ons

hun geliefden hebben gezegend

en zo aan de Eeuwige hebben overgegeven.

....., ik zegen jou met het water waar je ook mee werd gedoopt:
zo omlijsten we jouw leven van begin tot einde
met de bron van alle Leven:
in het vertrouwen dat je daarin nu voor altijd opgenomen wordt.

† (zegening met water)

....., ik zegen jou ook met wierook,
zoals we je met liefde en aandacht hebben omgeven
tijdens je leven.
Zoals deze rook opstijgt naar de levende God,
zo gaan onze gedachten en gebeden met jou mee.

† (zegening met wierook)

Hier, aan de grens van het Licht, zeggen we:
vaar-wel en tot ziens, reisgenoot.
Nu geroepen te gaan langs andere wegen,
maar onafscheidelijk onze metgezel
op dezelfde tijdloze reis naar eeuwig licht en liefde.

Aan die belofte vertrouwen we jou toe
onder de zegen van de Bron van alle leven:
† Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.

Zegen ten afscheid III

....., de God van het heelal,
de God van bomen en bloemen,
van lucht en water, van aarde en vuur –
Hij zal je opnemen en meevoeren
in het mysterie van de dood.
Jouw naam zal blijven klinken
in de stemmen van je familie en je vrienden;
in het eeuwig ruisen van beken en bomen.

Ik ga jou zegenen,,
in de hoop en het geloof
dat je met ons verbonden blijft
in die eeuwige stroom van water, wind en leven,
waarop ook wij varen wanneer we door deze wereld gaan.

Lieve,
onze God is de alfa en omega,
hij heeft jouw leven gewild en gezien
van begin tot einde.

Daarom zegen ik jou met het water waar je ook mee werd gedoopt:
zo omlijsten we jouw leven van begin tot einde
met de bron van alle Leven,
in de hoop en het vertrouwen,
dat je daarin nu voor eeuwig opgenomen wordt.

† (zegening met water)

....., in jou woonde ook Gods Geest,
een vlam van Gods licht hier op aarde.
Als teken van Gods aanwezigheid bij jou
en bij ons, die achterblijven,
omgeven we je lichaam met een wolk van wierook,
en zwaaien je daarmee onze lof en dankbaarheid toe
in het geloof dat alles wat je deed en was,
nooit verloren gaat.

† (zegening met wierook)

Laat ons dan nu gaan van hier
om toe te vertrouwen
aan de handen van de levende God,
die wij noemen:
† Vader, Zoon en heilige Geest.

Zegen ten afscheid IV

....., nu moeten we je loslaten.
Nog even was je in ons midden
en waren wij bij jou.
Jouw leven is voorbijgegaan,
maar er was nog zoveel meer
dan wat wij hebben kunnen zeggen,
zoveel onuitgesproken:
van alles wat je dacht, van alles wat je droomde,
zoveel wat je voor ons betekend hebt.

Nog eenmaal spreken wij je naam uit,
met eerbied en genegenheid,
maar vooral met veel liefde,
de liefde die jij ook ons gegeven hebt:
.....,
Het is de naam waarin je door ons werd gekend en bemind.

Wij zullen je missen, maar wij geloven:
je maakt het goed.
Je hebt rust, waarnaar wij nog zoeken;
je ondervindt de geborgenheid
die niemand je kan afnemen;
je bent omgeven door licht,
dat sterker is dan alle duisternis.

† (zegening met water en wierook)

bij een begrafenis:

We gaan het lichaam van aan de aarde toevertrouwen.
In onze moeder aarde zal geborgen zijn.
Want uit aarde zijn wij, mensen, gemaakt,
tot de aarde zullen wij terugkeren
en uit de aarde zullen wij ooit opstaan tot eeuwig leven.
Moge deze aarde voor als een moeder zijn,
waar zich geborgen mag weten voor altijd.

(een beetje aarde op de kist)

bij een crematie:

....., jouw lichaam zal opgaan in het vuur,
het vuur dat zijn oorsprong vindt in de zon:
de zon die vandaag opging en die er morgen weer zal zijn.
Elke dag opnieuw zal de zon ons wekken
en ons jou in herinnering brengen,
elke dag tot wij elkaar weerzien, daar waar jij nu bent.
(we steken een kaars aan)

Bidden wij:

God, eeuwig licht
dat ons voorgaat als onze weg door duisternis leidt,
ontvang uit onze handen
en koester haar/hem in uw warmte.
Wees bij ons allen nu wij afscheid moeten nemen van
die ons zo dierbaar is en vertrouwd.

Onder de zegen van de Bron van licht en liefde, die is
† Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.

Psalmen

Psalm 90

Gij zijt voor ons van geslacht op geslacht,
o Heer, een veilige woonplaats geweest.
Nog voor de bergen waren geboren en deze
wereld in weeën werd gebaard, sinds mensenheugenis
zijt Gij God en in alle komende eeuwen.

**Gij doet de mensen tot stof vergaan,
Gij zegt: voorbij, ach kinderen van Adam.
In uw ogen zijn duizend jaren
als de dag van gisteren, weg,
als een uur van waken 's nachts.**

Gij vaagt ons uit als een droom in de morgen,
wij zijn als het welig tierende gras:
's morgens komt het omhoog en bloeit,
's avonds is het gemaaid en dood.
Een mensenleven duurt zeventig jaar
of, als wij sterk zijn, tachtig.
Het meeste daarvan is moeite en verdriet
en opeens is het uit en vliegen wij heen.

**Wie kan de kracht van uw woede peilen
en wie beseft hoe vreeswekkend Gij zijt?
Leer ons dan zo onze dagen waarden
dat wij er wijze mensen van worden.**

Hoelang nog moeten wij op U wachten?
O God, kom terug en sluit vrede met ons.
Stel uw genade niet langer uit,
dat wij ons voortaan in U verheugen;
en geef ons zoveel gelukkige dagen
als wij ellende hebben doorstaan.

Toon dat Gij met ons bezig zijt
en laat onze kinderen uw heerlijkheid zien.
Wees met uw mildheid om ons heen,
o Heer, en bestendig het werk van onze handen,
bestendig het werk van onze handen.

Psalm 91

V. Wie woont onder de hoede van de allerhoogste God,
wie overnacht in de schaduw van God almachtig,
hij zegt tot de Heer: mijn toevlucht, mijn vesting,
mijn God, op U stel ik heel mijn vertrouwen.

A. **Hij maakt u los uit de netten van de vogelaar,
Hij houdt van u af de pest van het kwaad,
Hij zal u dekken met zijn vleugels,
onder zijn wieken vindt gij uw veiligheid.**

V. Bij nacht en ontij hebt gij niets te duchten,
vrees ook overdag geen aanval in de rug,
en niet de pest die rondwaart in het donker,
geen koorts die midden op de dag u wil verwoesten.

A. **Al vallen er duizend aan uw zijde,
al storten er tienduizend neer voor uw ogen,
u zal het niet raken, uw God is getrouw,
Hij is een schild, een muur om u heen.**

V. Gij hoeft uw ogen maar op te slaan
om te zien hoe het onrecht wordt gewroken.
Dan zegt gij: de Allerhoogste is mijn toevlucht,
en gij zijt kind aan huis bij Hem.

A. **Geen rampen zullen u overkomen,
geen plagen in de buurt van uw tent.
Hij heeft zijn engelen uitgezonden
Om u te behoeden op al uw wegen.**

V. Zij zullen u op de handen dragen
en aan geen steen zult gij u stoten.

Gij plant uw voet op de kop van de leeuw,
de slang zult gij vertrappen, de draak zult gij doden.

**A. Klampt hij zich vast aan Mij, Ik zal hem redden,
Ik maak hem groot, omdat hij mijn Naam belijdt.
Roept hij, Ik antwoord. In angst en dood: Ik met hem,
Ik maak hem vrij en bekleed hem met heerlijkheid.
Leven zal hij, tot in lengte van dagen.
Hij zal mijn redding aanschouwen.**

Psalm 103-III Hoe is uw Naam?

V. Hoe is uw Naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.

Geef ons vandaag een teken van liefde.

**A. Eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde.**

V. Want wat de hemel is voor de aarde,
dat is uw liefde voor hen die geloven.

A. Geef ons vandaag een teken van liefde.

V. Gij, de vergeving van alle zonden,
recht en gerechtigheid voor deze wereld.

**A. Gij, de vergeving van alle zonden,
Geef ons vandaag een teken van liefde**

V. Gij kent ons toch, Gij zult niet vergeten,
dat wij uw mensen zijn, Gij, onze God.

**A. Hoe is uw Naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde.**

Psalm 103

Ik wil Hem noemen bij zijn Naam,
de heilige God, zo waar als ik leef.
Ik dank Hem uit de grond van mijn hart
en geen van zijn weldaden wil ik vergeten.

**Hij is de vergeving van mijn zonden,
Hij zal mij genezen, keer op keer.
Hij roept mijn leven weg uit het graf,
omgeeft mij met goedheid en tedere liefde.
Hij maakt mijn dagen vol van geluk
en als een arend herleeft mijn jeugd.**

Ja, wat de hemel is voor de aarde,
dat is zijn liefde voor hen die geloven.
Zover als het oosten van het westen vandaan is,
zover van ons af werpt Hij al onze zonden.

**Zoals een man voor zijn zonen barmhartig is,
zo is Hij voor ons een barmhartige vader,
Hij kent ons toch, Hij is niet vergeten
dat wij gemaakt zijn uit het stof van de aarde.**

Mensen, - hun dagen zijn als het gras,
zij bloeien als bloemen in het open veld;
dan waait de wind, en ze zijn verdwenen
en niemand weet waar ze hebben gestaan.

**Maar duren zal de liefde van God,
en Hij doet recht van geslacht op geslacht
aan allen die zijn verbond bewaren,
zijn woord behartigen en het volbrengen.**

Psalm 126 – Als God ons thuisbrengt

**Refrein: Als God ons thuisbrengt uit onze ballingschap,
 dat zal een droom zijn. 2x**

Wij zullen zingen, lachen, gelukkig zijn.
Dan zegt de wereld: “Hun God doet wonderen.”
Ja, Gij doet wonderen, God in ons midden,
Gij onze vreugde. **Refrein...**

Breng ons dan thuis, keer ons tot leven,
zoals rivieren in de woestijn,
die, als de regen valt, opnieuw gaan stromen.

Wie zaait in droefheid zal oogsten in vreugde.
Een mens gaat zijn weg en zaait onder tranen.
Zingende keert hij terug met zijn schoven. **Refrein...**

Psalm 139

V. Mijn God, Gij peilt mijn hart en Gij kent mij,
mijn God, Gij weet waar ik ga of sta.

Gij doorziet mijn gedachten van verre,
Gij hebt mijn reizen en rusten bepaald,
en wat ik ook doe, Gij zijt ermee vertrouwd,
ja, en er komt geen woord op mijn lippen,
mijn God, of Gij hebt het al gehoord.

**A. Gij zijt voor mij en Gij zijt achter mij,
Gij hebt uw hand op mij gelegd
wonder van wijsheid dat mij te boven gaat,
onbereikbaar, ik kan er niet bij.**

V. Hoe zou ik ooit ontkomen aan uw geest
en waarheen vluchten, Gij ziet mij overal.
Beklim ik de hemel, Gij zijt in de hemel,
Daal ik af in de aarde, daar vind ik U ook.

**A. En vlieg ik mee met het morgenrood
tot aan het uiterste strand van de zee,
ook daar zal uw hand mij verder helpen,
ook daar houdt uw machtige hand mij vast.**

V. Uw schepping ben ik in hart en nieren,
Gij hebt mij geweven in de schoot van mijn moeder.
Ik dank U, Gij hebt mij zo wonderlijk gemaakt,
ontzaglijke wonderen zijn al uw werken.

**A. Door U ben ik gekend, mijn ziel en mijn gebeente,
in mij was niets voor uw ogen verborgen
toen ik werd gevormd in het diepste geheim,
prachtig gevlochten in de schoot van de aarde.**

Inhoudsopgave	Pag.
Van harte welkom in deze kerk.	3
De opbouw van een uitvaartdienst	4
1. Herinneringen	5
Gebed om ontferming I	6
Gebed om ontferming II	7
Gebed om ontferming III	8
Heer ontferm U / Kyrie eleison	8
2. Dienst van het Woord	9
3. Dienst van de Tafel	10
Tafelgebed I	10
Tafelgebed II	13
Tafelgebed III	16
Communiegebed I	19
Communiegebed II	21
Communiegebed III	23
Communieritus	25
4. Dienst van het afscheid	27
Zegen ten afscheid I	28
Zegen ten afscheid II	30
Zegen ten afscheid III	32
Zegen ten afscheid IV	34
5. Psalmen	
Psalm 90 God zal er altijd zijn	36
Psalm 91 Onder de hoede van de hoogste	37
Psalm 103 Zoals een vader zich over kinderen ontfermt	39
Psalm 126 Als God ons thuisbrengt	40
Psalm 139 Zijn liefde kent geen grenzen	41

Vriendelijk vragen wij U
dit boekje niet mee
naar huis te nemen.

Dank U

